

چرا نرخ تورم برای مردم باور پذیر نیست

هر ایرانی یک نرخ تورم خاص خودش را دارد

سیاوش رضابی

| خبرنگار

واریانس آن بالا باشد یعنی باورپذیری آن کم می شود. برای مثال در زیرگروه کالاهای تورم مرداد ماه امسال، اختلاف زیادی دارد، از تورم ۵۰ درصد تا تورم ۱۳ درصد در تورم سالانه داریم که واریانس بالایی دارد. حال با بررسی زیرگروه کالاهای تفاوت بیشتر نمایان می شود.

یا وقتی تورم یک کالا در استان های مختلف را بررسی کنیم شاهد این واریانس هستیم. مثلاً متوسط قیمت گوشت دریک استان با سایر استان ها متفاوت است. وقتی این نوسان واریانس ها بالاتر باشد باورپذیری آن نیز کمتر می شود چرا که افراد جامعه در نقاط مختلفی از نمودار تورم قرار می گیرند که هر چه فاصله آنها از نرخ میانگین بیشتر باشد تورم میانگین را کمتر باورمی کنند اما اگر به نرخ میانگین نزدیک تر باشند باورپذیری تورم برای آنها بیشتر می شود.

اگر میانگین نمرات دو کالاس ریاضی را نمره ۱۵ در نظر بگیرید، در کلاسی که واریانس نمرات بالاتر باشد باورپذیری نمره میانگین ۱۵ کمتر است. دریک کلاس دامنه نمرات از ۱۱ تا ۲۰ و میانگین آن ۱۵ و کلاس دیگر دامنه ۱۵ نمرات ۱۶ است که میانگین آن هم ۱۵ می شود، اما وقتی به داشت آموزان مراجعت کنید کلاسی که دامنه نوسان بالاتری دارد، میانگین ۱۵ را کمتر باورمی کنند. اما کلاس دیگر بیشتر باورمی کنند چرا که به میانگین نزدیک هستند. این جنس شاخص میانگین است.

اکنون در دوره ای هستیم که واریانس و اختلاف تورم در بخش های مختلف بالاست. بررسی تورم دهکه های مختلف به روشی این موضوع را نشان می دهد چرا که اختلاف زیادی باهم دارند.

پژوهشکده آماریک پژوهه تحقیقاتی انجام داده است که همین موضوع باورپذیری آن را بررسی کرده است. کشوری که سال ها تورم ۳ درصدی داشته است و تورم زیرگروه ها و کالاهای مختلف نیز در همین حدود است واریانس پایینی دارد و باورپذیری آن هم بالاست.

به عبارت دیگر هر ایرانی نرخ تورم مخصوص به خود را دارد. اگر شما هزینه گروه های مختلفی که در تورم مورد استفاده قرار می گیرد مانند هزینه مسکن، آب و برق و سوخت یا نان و گوشت را محاسبه و برآسان وزن و ضریب اهمیت تورم میانگین کنید تورم به عبارت دیگر تورم میانگین، موزون تغییرات قیمت است. وقتی می گوییم که میانگین موزون منظور میزان تغییرات قیمت یک سبد کالا دریک دوره زمانی است که تغییرات قیمت سبد کالا نسبت به ماه قبل تورم ماهانه، نسبت به ماه مشابه سال قبل تورم نقطه به نقطه و متوسط تغییرات قیمت در ۱۲ ماه منتهی به ماه مورد نظر تورم سالانه می شود.

شاخص میانگین باید با یک سری اطلاعات تکمیلی مورد تفسیر قرار گیرد. چرا که هم شاخص پراکنده ای داریم و هم شاخص مرکزی. شاخصی که از آن نام برده شد شاخص مرکزی است که متوسط تغییرات قیمت مثلاً نان و غلات در ماه جاری نسبت به ماه قبل ۴۰ درصد و در مقایسه با ماه مشابه سال قبل ۴۴ درصد بوده است و نسبت به ۱۲ ماهه منتهی به مرداد ۳۲ درصد بوده است.

در آخرین روزهای هفته دولت برای گفت و گو به سراغ جواد حسینزاده، رئیس مرکز آمار ایران می رویم و پرسشی را مطرح می کنیم که پیش از این نیز باره طرح شده است. اینکه چرامیان آنچه مردم از تورم احساس می کنند و آنچه نهادهای رسمی اعلام می کنند اختلاف است و بخشی از افراد جامعه تورم رسمی را باور نمی کنند. در اقع مردم برآسان کالاهایی که مصرف می کنند و میزان و سهم این مصرف تورم مخصوص به خود را حس می کنند. به گفته رئیس مرکز آمار ایران، هر فرد می تواند بسته به نوع و وزن کالاهایی که مصرف می کند در کدام منطقه زندگی می کند، تورم متفاوتی داشته باشد و بدین ترتیب می توان برای هر ایرانی یک نرخ تورم جداگانه محاسبه کرد. زمانی که دامنه نوسان قیمت یک یا یک گروه کالا در سطح کشور زیاد می شود، باورپذیری میانگین آن دشوار می شود. حسین زاده علاوه بر پاسخ به این پرسش اساسی، در خصوص آخرین آمارهای جمعیتی و اختلاف آماری با بانک مرکزی نیز توضیح می دهد و در نهایت از احتمال اضافه شدن یک شاخص جدید با عنوان «شاخص قیمت کالاهای سرمایه ای» به شاخص تورم خبر می دهد.

■ در خصوص اختلاف میان تورم رسمی و آنچه مردم احساس می کنند، همواره یک فاصله وجود دارد و تاکنون با رهاداری این باره بحث شده است. به عنوان رئیس مرکز آمار ایران چه پاسخی به این موضوع دارد؟

در مرداد امسال با یک تورم ۳.۵ درصدی مواجه شدیم که برای خوارکی ها ۳.۶ درصد و برای غیر خوارکی ها ۳.۴ درصد بود. تورم نقطه ای ۳۰.۴ درصد بود که برای خوارکی ها ۲۶ درصد و برای غیر خوارکی ها ۳۲.۶ درصد بوده است. برای تورم ۱۲ ماهه منتهی به مرداد ماه امسال تورم کل ۲۵.۸ درصد، خوارکی ها ۲۲.۰ درصد و غیر خوارکی ها ۲۷.۶ درصد بوده است که این اعداد برای مناطق شهری و روستایی متفاوت است که در گزارش های منتشر شده جزئیات آن اعلام می شود.

هر چند تورم ماهانه مرداد نسبت به تیرماه ۳.۴ درصد کاهش یافته است، اما همچنان این نرخ، تورم بالایی محسوب می شود. چرا که اگر هر ماهه تورم ۳.۵ درصدی تکرار شود در کل سال با تورم بسیار بالایی مواجه خواهیم شد.

اگر بخواهیم تورم سالانه کشور تک رقمی شود باید تورم ماهانه زیر ۸/۰ درصد باشد. این در حالی است که در تیرماه ۴.۶ درصد و در مرداد ۳.۵ درصد بوده است. البته وقتی که از تورم خوارکی ها صحبت می کنیم طیف گسترده ای از کالاهای را بررسی می کنیم که نرخ تورم هر یک از آنها متفاوت است. برای مثال تورم رogen ها و چربی ها در مرداد ۵.۴ درصد بوده است. در زیرگروه غیر خوارکی ها نیز تورم پوشک و کفش تورم ماهانه ۳.۳ درصد، مسکن، آب و برق و سوخت تورم ۲۰.۲ درصد داشته است. ولی مبلغ مان ۵.۹ و حمل و نقل ۵.۷ درصد بوده است. حال بررسی تورم نقطه ای این اقلام میزان تفاوت تورم کالاهای مختلف را بیشتر نشان می دهد.

■ این اختلاف و نوسان قیمتی تاچه حدی است؟

یک شاخص مرکزی مانند تورم وقتی که

داریم و اثر رشد کالاهای سرمایه‌ای بر تورم مصرفی باید توسط سایر نهادها صورت گیرد. البته پژوهشکده آمار ایران خصوص می‌تواند تحلیل کند.

■ آیا مرکز آمار تغییرات شدید قیمتی کالاهای را به عنوان یک هشدار به مراکز تصمیم‌گیری اعلام می‌کند؟

گزارش‌های نرخ تورم به گونه‌ای تدوین و منتشر می‌شود که به خودی خود، موارد مهم را هشدار می‌دهد. تنها کافی است که به جداول آن نگاهی بیندازیم. اگر سیاست‌گذار قصد داشته باشد کاهش قدرت خرید دهک‌های پایین را جبران کند می‌تواند به کالاهایی که بیشترین سهم را در سبد مصرفی خانوار دارد تمرکز کند.

خوب‌بختانه سیاست‌گذاران هم ارتباط خوبی با این گزارش‌ها پیدا کرده‌اند. مرکز آمار هم براساس نیاز سیاست‌گذاران آمار منتشر می‌کند.

علاوه بر آمارهای اقتصادی برخی از آمارها که بارفاه مردم ارتباط دارد مانند خط فقر، ضریب جینی... همانند آمارهای اقتصادی در دوره‌های زمانی کوتاه مدت منتشر نمی‌شود. انتشار این دست از آمارها چگونه است؟

ماتلاش کرده‌ایم که این بخش از آمارها نیز در دوره‌های منظم منتشر شود. یکی از این شاخص‌ها وضعیت مصرف خصوصی خانوار است که به صورت فصلی منتشر می‌شود. مصرف خانوار چقدر از تورم و شرایط اقتصادی تحت تأثیر قرار گرفته است. برای مثال در زمستان سال گذشته هزینه هتل و رستوران در سبد هزینه‌ای خانوارها ۶۰ درصد کاهش یافته است که در کنار این آمار تحلیل و چرایی آن نیزارانه شده است.

در خصوص شاخص‌های توزیع درآمد علاوه بر ضریب جینی شاخص‌های دیگری مانند نسبت درآمد دهک دهم به دهک اول و دو دهک انتهایی به دو دهک بالایی منتشر می‌شود.

■ درباره خط فقر، آمارهای مختلفی ارائه می‌شود، چرا مرکز آمار ایران این شاخص را اعلام نمی‌کند؟

محاسبه و انتشار خط فقر جزو وظایف مرکز آمار ایران نیست. در تقسیم‌بندی که وجود دارد به صورت تلویحی انتشار خط فقر جزو وظایف وزارت رفاه گذاشته شده است.

البته مسئولان وزارت رفاه هم اعتقاد دارند که این وظیفه به صورت شفاف به آنها واگذار

عدم تقارن وجود دارد. به عبارت دیگر افراد به طور عمده کالاهایی را که اخیراً خریداری کرده و با افزایش قیمت مواجه شده به کل تعیین می‌دهند و مواردی که افزایش قیمت نداشته است، تعیین نمی‌دهند و کمتر توجه می‌کنند. چرا که برخی از کالاهای افزایش قیمت نداشته‌اند مانند بنزین که ماه‌هast تغییر نداشته است و میانگین این نوع کالاهای کالاهایی که افزایش قیمت داشته‌اند تورم را تشکیل می‌دهند. یا قیمت آب، برق و گاز در دوره‌های زمانی مشخص با تغییر قیمت مواجه می‌شوند و هر ماهه افزایش ندارند.

برهمنی اساس برای بررسی دقیق‌تر باید تورم هر کالا به صورت جزئی مورد توجه قرار گیرد. برای مثال در مرداد ماه تورم نقطه به نقطه تخم مرغ ۴۷.۹ درصد، برنج خارجی ۱۰۸.۵ درصد، عدس ۱۳۶.۱ درصد بوده است ولی رب گوجه فرنگی تورم منفی داشته است، ولی افراد کالاهایی را که بارشده قیمت همراه بوده‌اند تعیین می‌دهند. این هم یکی از دلایلی است که تورم حسی با تورم واقعی اختلاف پیدامی کند.

در تورم مصرفی، بار کالاهای مصرفی خیلی پرزنگ است در حالی که کالاهای سرمایه‌ای که به طور معمول با رشد قیمت بیشتری مواجه می‌شوند مورد توجه قرار نمی‌گیرد. وقتی نرخ ارز افزایش می‌یابد با یک فاصله زمانی روی کالاهای مصرفی تأثیر می‌گذارد. یا رشد قیمت سهام در بورس، مسکن به عنوان کالای سرمایه‌ای، سکه و طلا که نقش حفظ ارزش پول را دارند و روی آنها سفته بازی نیز صورت می‌گیرد در نرخ تورم مصرفی لحظه نمی‌شود در حالی که عدمه احساس تورم به رشد این دسته از کالاهای ارتباط دارد.

■ در حال حاضر تورم کالاهای سرمایه‌ای محاسبه نمی‌شود؟

کارهای پژوهشی و مطالعاتی در این بخش آغاز شده است که در خصوص طلا، سهام، ارز و مسکن تحلیل شده است. با تکمیل این پژوهش‌ها، گزارش رسمی نیز منتشر خواهد شد.

■ آیا نرخ تورم کالاهای سرمایه‌ای به صورت رسمی اعلام خواهد شد؟

بله، در برنامه داریم تا در آینده تورم کالاهای سرمایه‌ای هم در کنار سایر شاخص‌ها به صورت رسمی منتشر شود.

■ رشد قیمت کالاهای سرمایه‌ای چه تأثیری بر کالاهای مصرفی دارد؟

ما به عنوان مرکز آمار ایران تحلیل توصیفی

گرانی تفاوت قائل شد. تورم در صد تغییر قیمت است درحالی که گرانی خود سطح قیمت است. بعض‌اگفته می‌شود که قیمت یک کالا گران است. یک خودروی دو میلیارد تومانی گران است چرا که بسیاری از افراد نمی‌توانند آن راوارد سبد خرید خود کنند حال اگر قیمت این خودرو به یک و نیم میلیارد تومان کاهش یابد هر چند تورم آن کاهش یافته ولی همچنان برای مردم گران است.

■ پس مردم بدرستی تورم را احساسی دارند؟ مردم بدرستی تورم را احساس می‌کنند و پرسشی که در خصوص اختلاف تورم وجود دارد کاملاً به جاست. خود من هم که خرید می‌کنم همین حس را دارم.

■ تورم شخصی خودتان را محاسبه کردید؟ نه این کار را نکردم.

■ متوسط قیمت کالاهای برای مردم بیشتر باورپذیر است؟

آنچه مردم با آن دست و پنجه نرم می‌کنند قیمت کف بازار است که البته مرکز آمار این قیمت‌ها را نیز منتشر می‌کند. وقتی می‌گوییم که در مرداد ماه متوسط قیمت گوشتن گوسفند حدود ۱۰۳ هزار و ۳۰۰ تومان بوده که این نرخ در یک استان ۱۱۷ هزار و ۸۰۰ تومان و در استان دیگر ۸۳ هزار تومان بوده است. در مرداد ۹۸ متوسط قیمت گوشتن حدود ۱۰۰ هزار تومان بوده است. در تیرماه نیز تقریباً همین رقم بوده و تفاوت معناداری نکرده است. این در حالی است که متوسط اعلام شده در هر استان نیز میانگین است برای مثال در استانی که حداقل قیمت حدود ۱۱۸ هزار تومان داشته قیمت گوشتن در شهرها و مناطق مختلف آن بین ۱۰۰ تا ۱۳۰ هزار تومان بوده است.

ولی وقتی که اعداد وزن می‌گیرند تفاوت‌ها بیشتر می‌شود. برای به دست آوردن شاخص گوشتن قرمز در تورم، متوسط گوشتن گوسفند باید در کنار گوشتن گوساله قرار گیرد و مجموع آنها به عنوان یکی از زیرگروه‌ها شاخص خوراکی‌ها را تشکیل دهد. درنهایت نیز باید در کنار گروه‌های مانند مسکن و غیرخوراکی‌ها قرار گیرد تا تورم کل را تشکیل دهد.

اما مردم متوسط قیمت اقلامی را که از سوی مرکز آمار اعلام می‌شود، بیشتر باور می‌کنند چون هنوز به آنها وزن داده نشده است.

■ البته هر ماهه قیمت تمام کالاهای افزايش نمی‌يابد؟ نکته‌ای که وجود دارد این است که مقداری

اشارة کردید. یکی از مسائل در این خصوص انتشار نرخ تورم و رشد اقتصادی توسط مرکز آمار و بانک مرکزی است. هر چند پس از مصوبه شورای عالی آمار بانک مرکزی برای مدتها امارهای یاد شده را منتشر نکرد، اما اخیراً این کار دوباره از سرگرفته شده است. شورای عالی آمار به عنوان بالاترین مرتع آماری کشور در سال گذشته مصوب کرد که تورم و رشد اقتصادی باید توسط مرکز آمار منتشر شود و بانک مرکزی باید محاسبات خود را برای انتشار حساب‌های ملی در اختیار مرکز آمار قرار دهد. از قبل هم همین طور بوده است چراکه سایر دستگاه‌ها هم باید همکاری کنند برای مثال بخشی از امارهای بخش کشاورزی از وزارت کشاورزی دریافت می‌شود. بنابراین تکلیف روشن است. البته از سال ۱۳۵۳ تکلیف مشخص بود. در قانون مرکز آمار ایران آمده است که تولید و انتشار حساب‌های ملی بر عهده مرکز آمار است. به دلیل اینکه این آمار فرابخشی است باید توسط یک نهاد فرابخشی اعلام شود. تغییرات این شاخص‌ها برای مرکز آمار ایران هیچ تفاوتی نمی‌کند چرا که مسئولیت درخصوص اجرای سیاست‌های اداره دارد. به همین اساس شورای عالی آمار این تصمیم را گرفت.

البته اجرانشد؟

از نگاه ما آمار رسمی توسط مرکز آمار ایران منتشر می‌شود. هر چند نهادهای دیگری این آمار را منتشر کنند ولی آمار رسمی به دلایل فنی و اداری متعلق به مرکز آمار است. در دنیا نیز از آمار مراکز آمار استفاده می‌کنند.

■ نهادهای بین‌المللی همانند صندوق بین‌المللی پول و بانک جهانی به آمار کدام نهاد استناد می‌کنند؟ به طور معمول آمارها را از مرکز می‌گیرند. به صورت منظم پرسشنامه‌های مربوط تنظیم می‌شود ضمن اینکه آمارها روی سایت مرکز نیز منتشر می‌شود.

■ اگر نظام آماری ثبتی مبنای اجرایشود، اختلاف آماری میان مرکز آمار و بانک مرکزی در تورم و رشد اقتصادی از بین می‌رود؟ ظاهراً بانک مرکزی از آمار ثبتی دستگاه‌ها و مرکز آمار از آمارگیری استفاده می‌کنند؟

آمار ثبتی مبنای این معنای است که آمارگیری کنار گذاشته شود. طرح‌های آماری نیز اجرا می‌شود و حتی بانک مرکزی هم از طرح‌های آماری استفاده می‌کند. بنابراین از تمام آمار موجود کشور بهره‌برداری می‌شود.

کارآمدتر و به روزتر خواهد شد. ■

■ با توجه به نگرانی‌هایی که در خصوص کاهش نرخ رشد جمعیت وجود دارد، پنجه رشمیت و بسته می‌شود؟

پنجه رشمیت موضوع بسیار مهمی است که در کنار سود جمعیتی باید مورد توجه قرار گیرد. پنجه رشمیت به شرایطی گفته می‌شود که دو سوم جمعیت کشور بین ۱۵ تا ۴۶ سال و در سن کار باشند. چند سالی است که ایران در این پنجه رشمیت قرار دارد و حدود ۷۰ درصد جمعیت کشور در سن کار هستند که می‌تواند مزیت‌های خوبی داشته باشد. اگر از این مزیت‌ها استفاده کنیم «سود جمعیتی» حاصل می‌شود به عبارت دیگر حداقل استفاده از پنجه رشمیت برای رشد اقتصادی. براساس برآوردها پنجه رشمیتی تا سال ۱۴۳۰ بسته می‌شود. در آن بازه زمانی سهم سالمدان به گونه‌ای است که وارد سالمندی جمعیت و البته نه پیری می‌شود.

■ جمعیت ایران در چه وضعیتی قرار دارد؟

هم اکنون در وضعیت میان‌سالی هستیم و میانگین سن در کشور به ۳۱ سال می‌رسد.

■ هم اکنون نرخ رشد جمعیت چقدر است؟

اگر نرخ طبیعی جمعیت را محاسبه کنیم حدود ۹/۴ درصد و کمتر از یک درصد است. البته میان نرخ رشد طبیعی جمعیت و نرخ رشد جمعیت تفاوت وجود دارد. اگر نرخ موالید را از نرخ مرگ و میر کم کنیم نرخ رشد طبیعی جمعیت است که در آن مهاجرت در نظر گرفته نشده است و بالحاظ آن مهاجرت نرخ رشد جمعیت به دست می‌آید.

■ آمارهای وجود دارد که انتشار عمومی داده شود و تنهای برای مسئولان ارسال شود؟

هیچ آمار پنهانی در مرکز نداریم. گاه برخی از پژوهش‌ها و تحلیل‌ها برای مسئولان ارسال می‌شود ولی آمارهای براساس تقویم زمانی و به صورت شفاف منتشر می‌شود.

وقتی در خصوص آمار رسمی صحبت می‌کنیم تنها مرکز آمار دخیل نیست. آمارهایی مانند نقدینگی و پایه پولی و غیره توسط نهادهای دیگر منتشر می‌شود. در این زمینه یک خلاً وجود داشت. خوشبختانه فهرست تمام آمارهای رسمی و دستگاه تولید کننده آن تدوین شده و قرار است در شورای عالی آمار به تصویب بررسد که پس از آن تقویم انتشار کل آمارهای به مردم اعلام می‌شود.

■ به انتشار آمار توسط سایر دستگاه‌ها

نشده است. شاید باید در این خصوص یک تصمیم‌گیری

شود تا انتشار شاخص خط فقر هم تعیین تکلیف شود. در صورتی که سیاستگذار مسئولیت این شاخص را بر عهده مرکز آمار قرار دهد به طور قطع این شاخص نیز در دستور کار قرار می‌گیرد. البته با انتشار شاخص‌های مختلف به نظر نمی‌رسد که دست سیاستگذار خالی باشد.

■ در خصوص آمارهای اجتماعی مانند جرم و بزه‌یاوضعتی زندانیان فعالیت مرکز آمار چگونه است؟

در این زمینه یک سالنامه و یک فصلنامه منتشر می‌شود که عمدۀ آمارهای اقتصادی و اجتماعی را دربرمی‌گیرد. در سالنامه ۲۳ فصل جدائمه داریم که فصول مربوط به آمارهای اجتماعی نیز در آن زیاد است. یکی از مهم‌ترین آمارهای اجتماعی بازار کار است که به صورت فصلی منتشر می‌شود. کار جدیدی نیز آغاز شده با عنوان فصلنامه آمارهای اجتماعی که امیدواریم در ماه‌های آینده منتشر شود. این نشریه با کمک دستگاه‌های مختلف انجام می‌شود.

■ انتشار آمارهای جمعیتی چقدر به روز است؟

در خصوص آمارهای مربوط به جمعیت کارهای بسیار خوبی انجام شده است. یکی از مهم‌ترین شاخص‌های مربوط به جمعیت نرخ باروری است. در گذشته نرخ باروری تنها در سرشماری‌ها محاسبه می‌شد که انتشار آن فاصله زمانی زیادی داشت این در حالی است که بررسی روند تغییرات جمعیتی نیازمند آمارهای به روز رساندن نرخ باروری است.

برهمن اساس با تعامل و همکاری با دستگاه‌هایی مانند وزارت بهداشت، سازمان ثبت، بهزیستی و... به یک نرخ باروری به روز رسیدیم که به صورت سالانه اعلام می‌شود.

■ آخرین نرخ باروری در کشور چقدر است؟

آخرین عدد آن ۱۰/۸ درصد است که پایین تر از نرخ جایگزینی است. این در حالی است که اگر با فاصله زیادی این نرخ اعلام می‌شد همچنان فکر می‌کردیم که نرخ قابل قبول داریم. یکی از کارهای خوبی که در دولت

انجام شد آمارهای ثبتی مبنای است که در دولت تصویب شد. برهمن اساس در سال ۱۴۰۵ سرشماری عمومی نفوس و مسکن به صورت ثابتی مبنای انجام خواهد شد. با این روش بسیاری از آمارها از جمله جمعیت

مکتب: اندیشه پارس

- ۱** اگر بخواهیم تورم سالانه کشورتک رقمی شود باید تورم ماهانه ری/۸ درصد باشد
- ۲** یک شاخص مرکزی مانند تورم وقتی که واریانس آن بالا باشد یعنی باورپذیری آن کم می‌شود
- ۳** وقتی این نوسان و واریانس‌ها بالاتر باشد باورپذیری آن نیز کمتر می‌شود
- ۴** چرا که افراد جامعه در نقاط مختلفی از نمودار تورم قرار می‌گیرند که هر چه فاصله آنها از نرخ میانگین بیشتر باشد تورم میانگین را کمتر باور می‌کند
- ۵** اکنون در دوره‌ای هستیم که واریانس و اختلاف تورم در بخش‌های مختلف بالاست
- ۶** هر ایرانی نرخ تورم مخصوص به خود را دارد. اگر شما هزینه گروه‌های مختلفی که در تورم مورد استفاده قرار می‌گیرد مانند هزینه مسکن، آب و برق و سوخت یانان و گوشت را محاسبه و براساس وزن و ضریب اهمیت
- ۷** محاسبه کنید تورم شخص شما به دست می‌آید
- ۸** مردم بدرستی تورم را احساس می‌کنند و پرسشی که درخصوص اختلاف تورم وجود دارد کاملاً به جاست
- ۹** افراد کالاهایی را که با رشد قیمت همراه بوده‌اند تعیین می‌دهند
- ۱۰** در برنامه داریم تا در آینده تورم کالاهای سرمایه‌ای هم در کنار سایر شاخص‌های صورت رسمی منتشر شود.
- ۱۱** تقسیم‌بندی که وجود دارد به صورت تلویحی انتشار خط فقر جزو وظایف وزارت رفاه گذاشته شده است.
- ۱۲** طبق آخرین آمار نرخ باروری در کشور ۱/۸ درصد و نرخ رشد طبیعی جمیعت ۹۴ صدم درصد است